

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(individual study)

เรื่อง แนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษี
ของกรุงเทพมหานคร

จัดทำโดย นางสาวพิมพ์นิภา นพคุณประเสริฐ
ตำแหน่ง นิติกรชำนาญการ
สำนักงานกฎหมายและคดี สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม
หลักสูตรบริหารมหานครระดับต้น รุ่นที่ ๑๙
สถาบันพัฒนาข้าราชการกรุงเทพมหานคร
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗

ภาคผนวก

รายงานส่วนบุคคล

๑. ชื่อเรื่อง แนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษีของกรุงเทพมหานคร

๒. หลักการและเหตุผล

ตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ ๑๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๒ – ๒๕๖๓) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในด้านต่างๆ ไว้ดังนี้คือ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแบบบูรณาการ เพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์กลางภูมิภาค พัฒนาศักยภาพกรุงเทพมหานครเพื่อการแข่งขันทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย - ตะวันออกเฉียงใต้ พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งสิ่งแวดล้อม พัฒนากรุงเทพมหานครให้เป็นมหานครแห่งคุณภาพชีวิตที่ดี และมีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร ซึ่งรายงานการศึกษาเรื่องแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษีของกรุงเทพมหานคร สอดคล้องตามแผนพัฒนากรุงเทพมหานคร ๑๒ ปี ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๙) แผนยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร การขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ที่ ๕ สู่เป้าหมายมีแนวทางในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘ พัฒนากลไกในการบริหารจัดการภายในองค์กร กลยุทธ์หลักด้านเสริมศักยภาพงานด้านกฎหมายของกรุงเทพมหานครด้วยการพัฒนาบุคลากรด้านกฎหมาย อุปกรณ์ เทคโนโลยี และระบบงาน เพื่อสนับสนุนงานด้านกฎหมาย สอดคล้องตามแผนปฏิบัติการกรุงเทพมหานครประจำปี ๒๕๕๗ ยุทธศาสตร์ที่ ๕ พัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อเป็นต้นแบบด้านการบริหารมหานคร ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๘ พัฒนากลไกในการบริหารจัดการภายในองค์กร และสอดคล้องตามวิสัยทัศน์ ปี ๒๕๕๗ ของสำนักงานกฎหมายและคดีที่กำหนดว่า สำนักงานกฎหมายและคดีเป็นองค์กรหลักที่ให้บริการด้านกฎหมายแก่ผู้บริหารและหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร โดยนักกฎหมายที่มีคุณภาพ ยึดหลักคุณธรรม โปร่งใส ไว้วางใจได้ เพื่อพัฒนาสู่มหานครน่าอยู่อย่างยั่งยืน

กรุงเทพมหานครเป็นหน่วยงานในการจัดทำบริการสาธารณะ มีอำนาจในการดำเนินกิจการในเขตกรุงเทพมหานคร โดยกรุงเทพมหานครเป็นนิติบุคคล และเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจในการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ตามพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ภาษีป้าย ตามพระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ. ๒๕๑๐ และภาษีบำรุงท้องที่ ตามพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๐๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีดังกล่าวเข้าเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานครตามกฎหมายว่าด้วยภาษานั้น ในกรณีดังกล่าวหากผู้มีหน้าที่เสียภาษีไม่มาชำระค่าภาษีภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ก็จะเป็นลูกหนี้ค้างภาษี ซึ่งหากหน่วยงานไม่สามารถดำเนินการติดตามทวงถามให้ลูกหนี้มาชำระหนี้ค่าภาษีค้างและไม่สามารถดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ค้างภาษีได้แต่อย่างใด จึงต้องดำเนินการใช้สิทธิทางศาลต่อไป โดยตามขั้นตอนหน่วยงานจะส่งเรื่อง

มาให้สำนักงานกฎหมายและคดีพิจารณาเพื่อดำเนินการฟ้องลูกหนี้ต่อศาลภาษีอากรกลาง ขอให้ศาลสั่งให้ลูกหนี้มาชำระหนี้ค่าภาษีและเงินเพิ่ม (ถ้ามี) และสำนักงานกฎหมายและคดีจะพิจารณาส่งเรื่องให้สำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการฟ้องร้องบังคับคดีต่อไป และเมื่อคดีขึ้นสู่ศาลแล้วในชั้นพิจารณาเบื้องต้นของศาลภาษีอากรกลางจะแจ้งให้คู่ความทั้งสองฝ่ายทราบว่า หากคู่ความฝ่ายใดมีความประสงค์จะขอไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีภาษีดังกล่าว ศาลจะมีหนังสือนัดให้คู่ความเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีภาษีในชั้นศาลตามข้อเสนอของลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) ซึ่งปัจจุบันชั้นตอนที่ปฏิบัติกรุงเทพมหานคร (โจทก์) จะต้องมอบอำนาจให้นิติกรเจ้าของสำนวนเป็นผู้แทนรับข้อเสนอของลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) มาเสนอต่อผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครอนุมัติเข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) แต่เนื่องจากกรุงเทพมหานครยังไม่มีกฎระเบียบเพื่อใช้เป็นวิธีการปฏิบัติในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความตามคดีภาษีในชั้นศาลในเรื่องเกี่ยวกับกรณีลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) มีความประสงค์จะขอแบ่งชำระค่าภาษีค้างเป็นงวดรายเดือน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องจัดทำระเบียบเพื่อกำหนดแนวทางในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความตามคดีภาษีของกรุงเทพมหานคร พัฒนากลไกในการบริหารจัดการภายในองค์กร และเป็นการลดขั้นตอนในการดำเนินคดีรวมถึงเป็นการเสริมศักยภาพงานด้านกฎหมายของกรุงเทพมหานครด้านการพัฒนาระบบงานเพื่อสนับสนุนงานด้านกฎหมายของกรุงเทพมหานครให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป ประกอบกับศาลภาษีอากรกลางได้มีนโยบายในเรื่องการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางคดีภาษีเพื่อยุติหรือระงับข้อพิพาทด้วยการตกลงยินยอมของคู่พิพาทในเบื้องต้นก่อน โดยจะมีผู้ไกล่เกลี่ยเป็นคนกลางคอยช่วยเหลือเสนอแนะแนวทางเพื่อยุติปัญหาและนำไปสู่การประนีประนอมยอมความกัน โดยคู่พิพาททั้งสองฝ่ายต่างยอมผ่อนผันข้อเรียกร้องของตน ผลที่ได้จากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทเกิดจากการตัดสินใจของคู่พิพาทเอง และเห็นว่าการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางคดีภาษีมียุทธศาสตร์ คือ

- สะดวก เพราะเป็นการดำเนินการแบบไม่เป็นทางการ
- รวดเร็ว เพราะมีขั้นตอนเรียบง่ายไม่ซับซ้อน
- ประหยัด เพราะไม่มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ
- พึงพอใจ เพราะคู่พิพาทตัดสินใจเองในผลการไกล่เกลี่ย
- รักษาสัมพันธภาพอันดีของคู่พิพาท เพราะการไกล่เกลี่ยไม่มีฝ่ายใดแพ้ฝ่ายใดชนะ
- ประโยชน์อื่น ๆ อาทิเช่น รัฐช่วยลดหย่อนค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมและปรับปรุงโครงสร้างหนี้เพื่อแก้ไขหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้

สาระสำคัญของสัญญาประนีประนอมยอมความ

- การประนีประนอมยอมความ คือ สัญญาซึ่งผู้เป็นคู่สัญญาทั้ง ๒ ฝ่าย ระงับข้อพิพาทอันใดอันหนึ่ง ซึ่งมีอยู่หรือจะมีขึ้นให้เสร็จสิ้นไปด้วยต่างยอมผ่อนให้แก่กัน (ปปพ. ม.๘๕๐)

- สัญญาประนีประนอมยอมความจะใช้บังคับคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งได้ จะต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือลงลายมือชื่อฝ่ายที่ต้องรับผิดชอบ หรือลายมือชื่อตัวแทนของฝ่ายนั้นเป็นสำคัญ จึงจะฟ้องร้องต่อศาลได้ (ปปพ. ม.๘๕๑)
- ผลของสัญญาประนีประนอมยอมความ คือ ทำให้การเรียกร้องซึ่งแต่ละฝ่ายยอมสละได้ระงับลง และได้สิทธิใหม่ตามที่ปรากฏในสัญญาประนีประนอมยอมความ (ปปพ. ม.๘๕๒)

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อพัฒนาระบบการดำเนินงานด้านคดีภาษีของสำนักงานกฎหมายและคดี
- ๓.๒ เพื่อเสริมทักษะและให้ความรู้เรื่องการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีภาษีแก่บุคลากรของสำนักงานกฎหมายและคดี
- ๓.๓ เพื่อระงับข้อพิพาททางคดีภาษีโดยทำสัญญาประนีประนอมยอมความและทำให้กรุงเทพมหานครมีรายได้มากขึ้น

๔. เป้าหมาย

๑. สามารถออกระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษี เพื่อให้บุคลากรผู้รับมอบอำนาจในคดีมีกรอบและแนวทางปฏิบัติในการไปเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีฟ้องเรียกค่าภาษีค้างได้อย่างมีประสิทธิภาพและระงับข้อพิพาททางคดีภาษีได้ไม่ภายในระยะเวลา ๖ เดือน

๒. เพิ่มการพัฒนาศักยภาพบุคลากร นิตินกร กลุ่มงานคดีภาษีของกรุงเทพมหานคร จำนวน ๕ คนให้มีความรู้ความเข้าใจในระเบียบฯมากยิ่งขึ้น

๕. ปัจจัยความสำเร็จ

๕.๑ กรอบแนวคิดและทฤษฎีวิเคราะห์

ผู้เสนอรายงานฯ ได้นำเสนอความคิดการวิเคราะห์สภาวะองค์กร (SWOT Analysis) มาใช้เป็นหลักในการวิเคราะห์ เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหา อุปสรรคและหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาระบบงานคดีภาษีให้บรรลุเป้าหมาย จำแนกออกเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๕.๑.๑ ปัจจัยภายใน

จุดแข็ง (Strength)

(๑) มีกฎหมาย ระเบียบ คำสั่งและบันทึกสั่งการต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร เป็นหลักในการให้อำนาจและหลักปฏิบัติชัดเจน เช่น พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๓

พระราชบัญญัติภาษีป้าย พุทธศักราช ๒๕๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติภาษีป้าย (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๓๔ พระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ พ.ศ. ๒๕๐๘ แก้ไขโดยพระราชบัญญัติภาษีบำรุงท้องที่ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการยึด อาศัย และขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษี พ.ศ. ๒๕๔๖ ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการบริหารการชำระภาษีค้าง พ.ศ. ๒๕๔๗ ประมวลกฎหมายและระเบียบต่างๆ ของกรุงเทพมหานครเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน

(๒) นิติกร กลุ่มงานคดีภาษี สามารถปฏิบัติงานแทนกันได้กรณีนิติกรเจ้าของสำนวนติดภารกิจหรือไปราชการนอกสถานที่

(๓) มีกรรมการกลั่นกรองงานให้หน่วยงานที่มีคุณภาพ

(๔) ได้รับการสนับสนุนจากผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมายและคดี ในการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพในระบบการดำเนินงานคดีภาษีให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

จุดอ่อน (Weakness)

(๑) นิติกร กลุ่มงานคดีภาษี ขาดความรู้และทักษะการไปเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางคดีภาษีในชั้นศาล และเมื่อพบปัญหาด้านกฎหมายดังกล่าว ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานและตัวผู้ปฏิบัติงานเองได้

(๒) กรุงเทพมหานครยังไม่มีระเบียบกำหนดแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษี เพื่อกำหนดกรอบและแนวทางปฏิบัติในการไปเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีฟ้องเรียกภาษีค้าง นิติกรผู้รับมอบอำนาจจึงเป็นเพียงผู้รับข้อเสนอไม่มีอำนาจตัดสินใจในการทำสัญญาประนีประนอมยอมความเพื่อระงับข้อพิพาท ต้องนำเรื่องกลับมาเพื่อนำข้อเสนอของลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) เพื่อแจ้งกองรายได้ สำนักการคลัง พิจารณาเสนอความเห็นแล้วจึงเสนอเรื่องต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อขออนุมัติให้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความอีกครั้งหนึ่งในชั้นศาล

๕.๑.๒ ปัจจัยภายนอก

โอกาส (Opportunity)

(๑) ได้รับความร่วมมือและการผลักดันจากหน่วยงานภายนอก เช่น ศาลภาษีอากรกลาง สำนักงานคดีภาษี สำนักงานอัยการสูงสุด ในการให้ข้อมูลและแนวทางการระงับข้อพิพาททางคดี

(๒) ลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) มีความเต็มใจและยินยอมที่จะเข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีภาษี โดยหากมีโอกาสในการขอแบ่งชำระเป็นงวดรายเดือนตามกำลังความสามารถ ฐานะการเงินและเศรษฐกิจของลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) ถ้าเศรษฐกิจดีขึ้นก็จะชำระหนี้ค่าภาษีให้แก่กรุงเทพมหานครมากขึ้น

ภัยคุกคาม หรืออุปสรรค (Threat)

ปัญหาและภัยคุกคามในการเสนอขอให้จัดทำระเบียบ เรื่องแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความของกรุงเทพมหานคร พบว่าการจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย และภาษีบำรุงท้องที่ ในกรณีที่ฝ่ายรายได้ สำนักงานเขตต่างๆ ส่งเรื่องมาให้ฟ้องลูกหนี้ค้างชำระค่าภาษีในแต่ละปีจำนวนไม่มากนัก ซึ่งอาจทำให้ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำระเบียบฯ ดังกล่าว

สรุปผลจากการวิเคราะห์องค์กรทำให้ทราบว่า สำนักงานกฎหมายและคดีในด้านปัจจัยภายใน เมื่อเปรียบเทียบกับปัจจัยภายนอกที่เข้ามากระทบองค์กร ซึ่งผู้จัดทำรายงานจะนำไปวางกลยุทธ์ที่เหมาะสม โดยกลยุทธ์ดังกล่าว คือ “กลยุทธ์การปรับปรุงภายในองค์กร (Weakness and Opportunity : WO) กล่าวคือ เป็นการแก้ไขจุดอ่อนเพื่อช่วงชิงโอกาสหรือหาจุดแข็งจากภายนอกมาเสริม เช่น การปรับปรุงและพัฒนาระบบงาน การพัฒนาบุคลากร เป็นต้น ซึ่งได้นำแนวคิด ๔ M ประกอบด้วย

๑. Man หมายถึง บุคลากร ได้มีการมอบหมายภารกิจและความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อนและเพียงพอกับการปฏิบัติงาน

๒. Money หมายถึง เงินหรือค่าใช้จ่าย ที่มีไว้อย่างเพียงพอสำหรับการปฏิบัติงาน

๓. Material หมายถึง อุปกรณ์ เครื่องมือ อาคารสถานที่ ที่มีการจัดวางรูปแบบไว้ อย่างเหมาะสม สามารถสอดประสานการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ

๔. Management หมายถึง การบริการจัดการให้เป็นระบบ ขั้นตอนและวิธีการ ที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถสอดประสานการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ

๕.๒ วิเคราะห์ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

จากการวิเคราะห์สภาวะองค์กรนำไปสู่การกำหนดกลยุทธ์การปรับปรุงภายใน ซึ่งได้นำแนวคิด ๔ M มาประยุกต์ใช้ทำให้ได้ข้อสรุปในด้านปัจจัยสู่ความสำเร็จ มีแนวคิดหลัก คือ ระบบการทำงานต้องดี เครื่องมือต้องใช้งานได้และคนต้องทำงานเป็น สรุปเป็นแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีภาษีท้องถิ่น ดังนั้นจึงเห็นควรมีการพัฒนาระบบงาน โดยที่สำนักงานกฎหมายและคดีเป็นหน่วยงานที่ต้องดำเนินคดีภาษีในการฟ้องลูกหนี้ค้างภาษีเป็นจำเลยในชั้นศาล และนิติกรผู้รับมอบอำนาจจะต้องเข้าร่วมดำเนินการเป็นผู้แทนจากกรุงเทพมหานครเข้าไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางภาษีในชั้นศาล แต่กรุงเทพมหานครยังขาดระเบียบแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีภาษีเพื่อกำหนดกรอบและแนวทางปฏิบัติให้แก่นิติกรผู้รับมอบอำนาจเข้าดำเนินการทำสัญญาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นศาล ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินคดีภาษี จึงเห็นควรจัดทำระเบียบฯ ดังกล่าวขึ้นเพื่อพัฒนาระบบงานด้านคดีภาษีของสำนักงานกฎหมายและคดีต่อไป

๖. การกิจที่ดำเนินการ

๖.๑ การพัฒนาบุคลากร

การพัฒนาบุคลากร บุคลากรของกลุ่มงานคดีภาษี สำนักงานกฎหมายและคดีขาดความรู้ ความชำนาญเฉพาะทาง คือ ความรู้ด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางคดีภาษีเพื่อทำสัญญาประนีประนอมยอมความในคดีภาษี ที่เป็นหลักในการปฏิบัติงาน เนื่องจากในชั้นประนีประนอมยอมความคดีภาษีมีความซับซ้อน ยากแก่การเข้าใจ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรของกลุ่มงานคดีภาษี สำนักงานกฎหมายและคดี ให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายภาษีให้มากขึ้น

๖.๑.๑ ควรมีการพัฒนาบุคลากรกลุ่มงานคดีภาษี สำนักงานกฎหมายและคดี ให้มีความรู้ด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางคดีภาษี เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ลดความผิดพลาดและความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น โดยผู้เสนอรายงานได้เสนอแนวทางการพัฒนาไว้ ดังนี้

(๑) จัดประชุมนิติกร กลุ่มงานคดีภาษี สำนักงานกฎหมายและคดี เป็นประจำทุกเดือน เพื่อพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น สรุปปัญหาทั้งปัญหาในการปฏิบัติงานและปัญหาข้อกฎหมาย เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน หากพบปัญหาข้อกฎหมายที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ให้เสนอผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมายและคดีนำเรื่องเข้าประชุมคณะกรรมการดำเนินงานของสำนักงานกฎหมายและคดี ผู้มีประสบการณ์จะต้องถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่นิติกรเพื่อนร่วมงานที่ยังขาดประสบการณ์ในการดำเนินคดีภาษี

(๒) ส่งนิติกร กลุ่มงานคดีภาษี เข้ารับการอบรมด้านคดีภาษีจากหน่วยงานภายนอก เช่น ศาลภาษีอากรกลาง สำนักงานอัยการสูงสุด หลักสูตรการอบรมด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางคดีภาษี กระบวนการสมานฉันท์และสันติวิธี และหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีภาษี เป็นต้น

๖.๒ พัฒนากระบวนการดำเนินคดีภาษี

๖.๒.๑ การดำเนินการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษีในชั้นศาลจากเดิมไม่มีระเบียบและวางแนวทางปฏิบัติไว้ จึงทำให้มีขั้นตอนการดำเนินการไปเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นศาล โดยนิติกรผู้รับมอบอำนาจจะต้องไปรับข้อเสนอของลูกหนี้ภาษีค้าง (จำเลย) มาแล้วนำข้อเสนอดังกล่าวสอบถามไปยังกองรายได้ สำนักการคลัง ซึ่งเป็นหน่วยงานจัดเก็บรายได้ของกรุงเทพมหานคร พิจารณาตามข้อเสนอของลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) แล้วเสนอขออนุมัติจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ให้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) ซึ่งเห็นว่ามีขั้นตอนยุ่งยาก ซับซ้อน ผู้จัดทำรายงานจึงเห็นควรจัดทำระเบียบแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษีของกรุงเทพมหานครเพื่อความสะดวก รวดเร็ว ลดขั้นตอนการทำงาน และเป็นมาตรฐานเดียวกันให้แก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ดังนี้

(๑) ผู้เสนอรายงานจะต้องดำเนินการจัดทำร่างระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษี โดยอาศัยอำนาจของผู้ว่าราชการ - กรุงเทพมหานครตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๒๘ จัดทำระเบียบเพื่อให้งานของกรุงเทพมหานครเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

(๒) เสนอผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมายและคดีเพื่อพิจารณาเสนอขอ ปลัดกรุงเทพมหานครเพื่อพิจารณาเสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้เห็นชอบในการจัดทำระเบียบ กรุงเทพมหานครว่าด้วยแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษี

(๓) เสนอขออนุมัติจากผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครให้แต่งตั้งคณะกรรมการ พิจารณาร่างระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษี ประกอบด้วยปลัดกรุงเทพมหานครเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมายและคดี ผู้อำนวยการสำนักการคลัง ผู้อำนวยการกองรายได้ หัวหน้ากลุ่มงานนิติการและระเบียบ กองรายได้ หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบเร่งรัดรายได้ ๑ - ๓ เป็นกรรมการ และหัวหน้ากลุ่มงานคดีภาษี สำนักงาน - กฎหมายและคดี เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๔) ในระเบียบกำหนดให้ปลัดกรุงเทพมหานครรักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศ คำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

(๕) ระบุคำจำกัดความ

(๖) หากลูกหนี้ค้างภาษีซึ่งถูกฟ้องเป็นจำเลยในคดีได้ยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อ ขอเจรจาไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางคดี ให้นิติกรผู้รับมอบอำนาจมีอำนาจดำเนินการ ดังนี้

(๖.๑) ให้ชำระหนี้ภาษีค้างเป็นงวดรายเดือน โดยให้เฉลี่ยงวดละ เท่าๆ กันทุกงวด เว้นแต่งวดแรกหรืองวดสุดท้าย อาจชำระน้อยหรือมากกว่างวดอื่นได้

(๖.๒) ให้คำนึงถึงพฤติการณ์ ฐานะทางการเงิน ทรัพย์สิน และสภาพ เศรษฐกิจโดยรวมของลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) มาประกอบเป็นสำคัญด้วย

(๖.๓) ลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) จะต้องชำระหนี้ภาษีค้างงวดแรกทันที และจะต้องชำระค่าธรรมเนียมศาล (หากมี) ด้วย

(๖.๔) หากลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) ไม่ชำระภาษีค้างงวดใดงวดหนึ่ง ให้ถือว่าผิดนัดทั้งหมด และให้บังคับคดีในหนี้ส่วนที่เหลือได้ทันทีตามสัญญาประนีประนอมยอมความ

(๗) การอนุมัติให้นิติกรผู้รับมอบอำนาจเข้าทำสัญญาประนีประนอมยอมความ คดีภาษีตามข้อเสนอของลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) ขอแบ่งชำระหนี้ภาษีค้างเป็นงวดรายเดือน ให้เป็น อำนาจของผู้ดำรงตำแหน่ง ดังนี้

(๗.๑) ผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมายและคดี รายละเอียดไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๑๒ งวด

(๗.๒) ปลัดกรุงเทพมหานคร รายละเอียดไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และไม่เกิน ๑๒ งวด

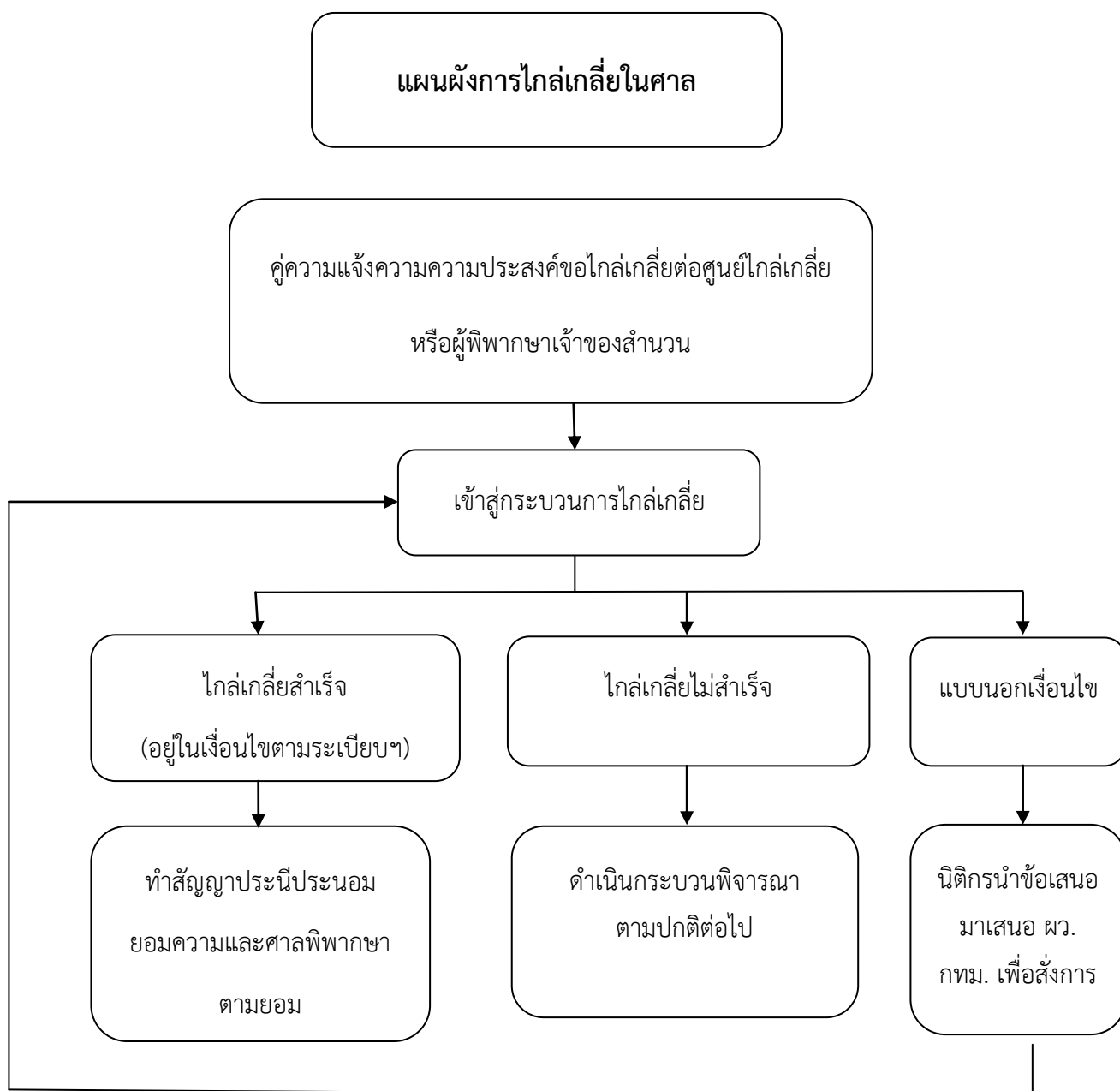
(๗.๓) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รายละเอียดไม่เกิน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท และหรือไม่จำกัดงวด

ทั้งนี้ เป็นการกำหนดจำนวนเงินและจำนวนงวดเทียบเคียงตามระเบียบกรุงเทพมหานคร ว่าด้วยการบริหารการข้าราชการ ค้าง พ.ศ. ๒๕๔๗

(๘) ในกรณีที่มีเหตุพิเศษสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น หรือมิได้กำหนดไว้ใน ระเบียบนี้ให้เสนอผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครพิจารณาสั่งการเป็นกรณีๆ ไป

๖.๒.๒ กรณีนิติกรผู้รับมอบอำนาจไปดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีภาษี ในชั้นศาลแล้วไม่สำเร็จ ให้รายงานผลคดีต่อผู้มีอำนาจอนุมัติคำสั่งทราบต่อไป และให้ดำเนินกระบวนการ พิเคราะห์ตามปกติในชั้นศาลต่อไป

รายละเอียดขั้นตอนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางคดีปรากฏตามแผนผังการไกล่เกลี่ย ในศาล ดังนี้

๗. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง / มีส่วนร่วมในการพัฒนา

๗.๑ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้อนุมัติให้ความเห็นชอบดำเนินการจัดทำระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษี

๗.๒ ผู้อำนวยการสำนักงานกฎหมายและคดีในฐานะผู้บริหารของสำนักงานกฎหมาย - และคดี ให้ความเห็นชอบในการจัดทำระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษี และเป็นกรรมการยกร่างระเบียบฯ ดังกล่าวด้วย

๗.๓ คณะกรรมการยกร่างระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยแนวทางการทำสัญญา ประนีประนอมยอมความคดีภาษี อันประกอบด้วย ปลัดกรุงเทพมหานคร ผู้อำนวยการสำนักงานการคลัง ผู้อำนวยการกองรายได้ หัวหน้าฝ่ายนิติการและระเบียบ กองรายได้ หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบเร่งรัดรายได้ ๑ - ๓ และหัวหน้ากลุ่มงานคดีภาษี สำนักงานกฎหมายและคดี

๗.๔ ศาลภาษีอากรกลางมีนโยบายในการระงับข้อพิพาททางคดีภาษี โดยวิธีการไกล่เกลี่ย ข้อพิพาทระหว่างคู่ความในคดี เพื่อความสะดวก รวดเร็ว ประหยัด หากไกล่เกลี่ยสำเร็จให้ทำสัญญา ประนีประนอมยอมความ และศาลพิพากษาตามยอม

๗.๕ สำนักงานคดีภาษี สำนักงานอัยการสูงสุด ให้คำปรึกษาในการผลักดันให้จัดทำ ระเบียบฯ นี้ด้วยความคล่องตัวมากขึ้น

๘. ระยะเวลาดำเนินการ

ปีงบประมาณ ๒๕๕๘ เสนอร่างระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยแนวทางการทำสัญญา ประนีประนอมยอมความคดีภาษี กำหนดเวลาแล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันได้รับความเห็นชอบจาก ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

๙. แนวทางการประเมิน

๙.๑ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๙.๑.๑ มีระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการทำสัญญาประนีประนอมยอมความ คดีภาษีของกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๕๘

๙.๑.๒ กรุงเทพมหานครได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้ค้างภาษีที่ถูกฟ้องเป็นจำเลย ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๙.๑.๓ ลูกหนี้ค้างภาษีซึ่งถูกฟ้องเป็นจำเลย มีความพึงพอใจและยินยอมทำสัญญา ประนีประนอมยอมความกับกรุงเทพมหานคร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

๙.๑.๔ รายได้ของกรุงเทพมหานครจากลูกหนี้ค้างภาษีเพิ่มมากขึ้น

๙.๒ วิธีการประเมินผล

๙.๒.๑ ลูกหนี้ค้างภาษีซึ่งถูกฟ้องเป็นจำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความ คดีภาษีแล้ว โดยมีการแบ่งชำระเป็นงวดรายเดือน มีวินัยในการจัดส่งเงินงวดรายเดือนตรงตามกำหนด นัดที่ระบุไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความอย่างถูกต้องครบถ้วน

๙.๒.๒ ไม่มีกรณีบังคับคดีตามสัญญายอม หรือมีแต่น้อยลง

๙.๒.๓ สถิติการเก็บภาษีจากลูกหนี้ค้างภาษีเปรียบเทียบกับก่อน / หลังมีระเบียบฯ

๙.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน

๙.๓.๑ แบบรายงานสรุปการรับชำระค่าภาษีค้างของลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย)

๙.๓.๒ แบบสำรวจความพึงพอใจของลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย)

๑๐. ข้อเสนอแนะ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่องแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษีของกรุงเทพมหานคร ที่ผู้จัดทำรายงานเสนอหากได้รับความเห็นชอบและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครลงนามประกาศบังคับใช้จะเป็นประโยชน์ต่อบุคลากรและองค์กร ดังนี้

(๑) ช่วยให้นิติกรผู้รับมอบอำนาจมีกรอบและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน และเป็นการรองรับเรื่องการฟ้องคดีภาษีอีกจำนวนมากที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากในปัจจุบันกรุงเทพมหานครได้มีมาตรการบังคับลูกหนี้ค้างภาษีของฝ่ายรายได้ สำนักงานเขต ๕๐ เขต เพื่อดำเนินการตามระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วย การยึด आयัด และการขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ค้างภาษี พ.ศ. ๒๕๕๖ โดยจะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ค้างภาษี กรณีหากสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ค้างภาษีไม่พบและไม่สามารถดำเนินการตามมาตรการบังคับดังกล่าวได้ภายในระยะเวลา ๑๐ ปีที่กฎหมายกำหนดไว้ หากดำเนินการแล้วไม่ได้ผลให้ฝ่ายรายได้ สำนักงานเขต ๕๐ เขต ดำเนินการส่งเรื่องมาให้สำนักงานกฎหมายและคดีเพื่อใช้สิทธิทางศาลฟ้องร้องบังคับคดีต่อไป

(๒) เป็นการกระจายการตัดสินใจในอนาคตให้กับนิติกรผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับมอบอำนาจให้มีอำนาจและตัดสินใจในจำนวนหนี้ที่มากขึ้นและรายละเอียดมากขึ้น

ดังนั้น กรุงเทพมหานครจึงมีความจำเป็นต้องดำเนินการจัดทำระเบียบเรื่องแนวทางการทำสัญญาประนีประนอมยอมความคดีภาษีตามที่ผู้จัดทำรายงานเสนอ เพื่อให้สอดคล้องตามแนวนโยบายของศาลภาษีอากรกลางเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เกิดประสิทธิภาพตามหลักการและแนวทางการบริหารการจัดการภาครัฐที่ดี (Good Governance) และเห็นว่าเมื่อทำสัญญาประนีประนอมยอมความแล้วเป็นการเพิ่มโอกาสให้กรุงเทพมหานครจักได้รับชำระหนี้ได้ครบถ้วนเต็มตามจำนวน อีกทั้งเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เพื่อแก้ไขหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และเป็นการไม่เสียสิทธิของกรุงเทพมหานครในฐานะโจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้แต่อย่างใด เนื่องจากหากลูกหนี้ค้างภาษี (จำเลย) ผิดนัดชำระงวดใดงวดหนึ่งให้ถือว่าผิดนัดทั้งหมด และกรุงเทพมหานครสามารถดำเนินการบังคับคดีในส่วนที่เหลือได้ตามสัญญาประนีประนอมต่อไป